

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI DO SPRAW PETYCJI**
(NR 165)
z dnia 15 stycznia 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Petycji (nr 165)

15 stycznia 2019 r.

Komisja do Spraw Petycji, obradująca pod przewodnictwem posła **Sławomira Jana Piechoty (PO-KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- rozpatrzenie petycji w sprawie zrównania wysokości wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki z wysokością świadczenia pielęgnacyjnego (BKSP-145-381/18);
- rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 19 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1314 ze zm.) w zakresie dostosowania go do ustroju m.st. Warszawy oraz zmiany art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. z 1993 r. Nr 17, poz. 78 ze zm.) w zakresie aktualizacji odesłania do ustawy o pomocy społecznej (BKSP-145-401/18);
- rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie umożliwienia orzekania kar innych niż kara bezwzględnego pozbawienia wolności w przypadku nieumyślnego spowodowania wypadku drogowego, którego następstwem jest śmierć innej osoby albo ciężki uszczerbek na jej zdrowiu (BKSP-145-383/18);
- rozpatrzenie petycji w zakresie zmiany art. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 573) poprzez poszerzenie katalogu osób mogących wnieść pozew bez konieczności korzystania z zastępstwa adwokata lub radcy prawnego (BKSP-145-399/18);
- rozpatrzenie petycji w sprawie wydłużenia terminu do zgłaszania roszczeń właścicieli nieruchomości i innych uprawnionych, których sposób korzystania z nieruchomości został ograniczony ze względu na ochronę środowiska, w związku ze stwierdzeniem przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności z Konstytucją art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (BKSP-145-400/18).

W posiedzeniu udział wzięli: **Sławomir Gurtowski** dyrektor Departamentu Zarządzania Środowiskiem Ministerstwa Środowiska wraz ze współpracownikami, **Olgierd Podgórski** dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Maciej Mucha** dyrektor Departamentu Orzecznictwa Administracyjnego Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, **Anna Błaszczyk** radca ministra w Departamencie Matki i Dziecka Ministerstwa Zdrowia, **Monika Derejko-Kotowska** naczelnik wydziału w Departamencie Podatków Sektorowych, Lokalnych oraz Podatku od Gier Ministerstwa Finansów, **Małgorzata Faryna** naczelnik Wydziału Egzekucji

Administracyjnej w Departamencie Systemu Podatkowego Ministerstwa Finansów, **Katarzyna Piecyk** główny specjalista w Departamencie Prawnym Głównego Inspektoratu Pracy, **Katarzyna Pietruszyńska** radca prawny w Departamencie Prawnym Głównego Inspektoratu Pracy, **Eliza Skowrońska** główny specjalista do spraw legislacji w Departamencie Świadczeń Emerytalno-Rentowych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz **Tomasz Kuszelejko** asystent przewodniczącego Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Micał** oraz **Małgorzata Nowak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komunikacji Społecznej.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Szanowni państwo, witam. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Petycji. Stwierdzam, iż posiadamy kworum wymagane do prawidłowego prowadzenia obrad i podejmowania decyzji.

Chciałbym w tej chwili uprzedzić, że z projektu porządku tego posiedzenia będziemy musieli wykreślić punkty, które ma referować pan poseł Grzegorz Raniewicz, który z powodów zdrowotnych nie mógł przybyć na to posiedzenie Sejmu. Dlatego też projekt tego posiedzenia będzie o te dwa punkty skrócony.

Zatem w projekcie posiedzenia mamy następujące sprawy. W punkcie pierwszym – rozpatrzenie petycji w sprawie zrównania wysokości wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki z wysokością świadczenia pielęgnacyjnego. W punkcie drugim – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany art. 19 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie dostosowania go do ustroju m.st. Warszawy oraz zmiany art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży w zakresie aktualizacji odesłania do ustawy o pomocy społecznej. W punkcie trzecim – rozpatrzenie petycji w sprawie zmiany ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej w zakresie zwolnienia od tej opłaty kuratora. I ten punkt skreślamy, tego punktu nie będzie. Zatem w punkcie trzecim będziemy mieli – rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie umożliwienia orzekania kar innych niż kara bezwzględnego pozbawienia wolności w przypadku nieumyślnego spowodowania wypadku drogowego, którego następstwem jest śmierć innej osoby albo ciężki uszczerbek na jej zdrowiu.

Proponowany dotychczasowy punkt piąty także skreślimy, gdyż miał go referować pan poseł Raniewicz. Zatem w nowym kolejnym punkcie będzie – rozpatrzenie petycji w zakresie zmiany art. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym poprzez poszerzenie katalogu osób mogących wnieść pozew bez konieczności korzystania z zastępstwa adwokata lub radcy prawnego. W punkcie ostatnim – rozpatrzenie petycji w sprawie wydłużenia terminu do zgłaszania roszczeń właścicieli nieruchomości i innych uprawnionych, których sposób korzystania z nieruchomości został ograniczony ze względu na ochronę środowiska, w związku ze stwierdzeniem przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności z Konstytucją art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Czy do takiej propozycji porządku posiedzenia są uwagi? Nie słyszę. Zatem uznaję, iż Komisja przyjęła porządek posiedzenia.

Przystępujemy do jego realizacji. Bardzo proszę panią poseł Kornelię Wróblewską o przedstawienie petycji w sprawie zrównania wysokości wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki z wysokością świadczenia pielęgnacyjnego.

Poseł Kornelia Wróblewska (PO-KO):

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni goście, na wstępie chciałabym zaznaczyć, że petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu oraz spełnia wymogi formalne, określone w ustawie o petycjach.

Przedmiotem petycji jest prośba rodziców – matek – przebywających na tzw. emeryturze EWK. Przebywających matek – tak jest sformułowane w uzasadnieniu petycji. Temat ten wielokrotnie już pojawiał się jako temat prac Komisji do Spraw Petycji. Mamy dzisiaj kolejną petycję w tym temacie. Jak zaznacza wnioskodawca – osoby, które przez

20 lat godziły pracę z opieką nad niepełnosprawnymi dziećmi w pewnym momencie korzystając z uprawnienia, jakie dało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki, przeszły na wcześniejszą emeryturę, której wysokość obecnie to 902 zł. Zaznaczam, że to są dane na 2018 r., bo wtedy petycja była składana w Sejmie.

W międzyczasie, warto zauważyć, na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z 2003 r. zostało wprowadzone nowe świadczenie, tj. świadczenie pielęgnacyjne przysługujące matce lub ojcu z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki. Różnica między tym świadczeniem a emeryturą jest różnicą znaczną – dotyczy oczywiście kwoty wypłacanej. W petycji wskazano, że w 2018 r. kwota wynosiła 1477 zł. Warto zauważyć, że w roku 2019 nastąpiła waloryzacja tej kwoty i dzisiaj wynosi ona 1583 zł.

Katalog w ustawie o świadczeniach rodzinnych... Jest jednak katalog osób wyłączonej z możliwości korzystania ze świadczenia pielęgnacyjnego. Świadczenie to niestety nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo między innymi do emerytury, w tym również do tej emerytury w drodze wyjątku, tzw. emerytury EWK. Oczywiście to, o co proszą rodzice, to jest prośba, aby obowiązujące przepisy w zakresie wysokości otrzymywanej pomocy zrównać dla wszystkich opiekunów.

Dzisiejsze przepisy dzielą opiekunów na dwie grupy, tj. pobierających świadczenie pielęgnacyjne oraz korzystających z prawa do wcześniejszej emerytury. W opinii wnioskodawców taki podział opiekunów jest wątpliwy pod względem sprawiedliwości społecznej. Wymaga określenia, że zgodnie z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wszyscy są wobec prawa równi, wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Z kolei art. 71 ust. 1 konstytucji określa, że państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej. Zwłaszcza wielodzietnej i niepełnej, mającej prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Dlatego wnioskodawcy zwracają się z prośbą o dokonanie zmian w zakresie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, na podstawie których otrzymywaliby świadczenia na opiekę nad dziećmi w wysokości równej świadczeniu pielęgnacyjnemu.

Odnosząc się jeszcze do opinii Biura Analiz Sejmowych, warto zauważyć, że na dzień dzisiejszy obowiązujące przepisy prawa nie pozwalają łączyć emerytury ze świadczeniem pielęgnacyjnym ani podwyższać emerytury do wysokości świadczenia pielęgnacyjnego. Biuro Analiz Sejmowych zauważa jednak, że postulat jest bardzo ważny dla środowiska osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi. Postulat zawarty w petycji jest zasadny, mieści się, tak jak wspomniałam, w zakresie zadań kompetencji Sejmu. Jednak mógłby wywrzeć negatywny wpływ na finanse Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Szanowni państwo, to, co możemy zrobić, to mogłabym zaproponować złożenie dezyderatu do Ministerstwa Polityki Społecznej. Aczkolwiek w podobnym temacie mieliśmy odpowiedź z grudnia 2018 r. Jeśli państwo pozwolą, to tylko zaznaczę, że w tej odpowiedzi ministerstwa z grudnia 2018 r. otrzymaliśmy taką informację: „Odnosząc się do postulatów wsparcia materialnego osób niepełnosprawnych i ich rodzin m.in. rozwiązanie kwestii braku prawa do świadczenia pielęgnacyjnego opiekunów mających ustalone prawo do wcześniejszej emerytury tzw. EWK w wysokości niższej niż wysokość świadczenia pielęgnacyjnego, rząd informuje, że są one przedmiotem prac rządu. Aby jednak postulaty te mogły zostać zrealizowane, niezbędne są zmiany w zakresie orzecznictwa o niepełnosprawności, niesamodzielnosci. Zmiany w tym zakresie powinny być podstawą stworzenia kompleksowego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych”.

Panie przewodniczący, mamy odpowiedź z grudnia. Oczywiście wszyscy jesteśmy ciekawi, na jakim etapie są prace międzyresortowego zespołu do spraw... Wiem, że te prace zostały zakończone, ale na jakim etapie są prace rządu nad orzecznictwem? Minął zaledwie miesiąc od otrzymania odpowiedzi na dezyderat. Wiem, że są przedstawiciele ministerstwa. Może dzisiaj udałoby się uzyskać odpowiedź na temat tego, na jakim etapie

są prace rządu, jeśli chodzi o orzecznictwo i zmiany w orzecznictwie. Myślę, że pisanie, wystawianie kolejnego dezyderatu do ministerstwa skończy się otrzymaniem dokładnie takiej samej odpowiedzi – że rozwiązanie problemów rodziców przebywających na tzw. emeryturze EWK wiąże się bezpośrednio z kwestią orzecznictwa.

Moje pytanie jest następujące – jak w tej chwili wyglądają prace nad orzecznictwem? Czy mamy już jakieś konkrety, czy możemy się z nimi zapoznać? To jest chyba główny problem na dzisiaj. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Dziękuję. Bardzo proszę przedstawicieli Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o przedstawienie stanowiska.

Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Olgierd Podgórski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Podgórski Olgierd, dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Jeżeli chodzi o petycję, to tak jak pani poseł wskazała, dla nas priorytetem jest tworzenie nowego, spójnego systemu wsparcia opiekunów osób niepełnosprawnych. Ten system jest możliwy do stworzenia po zakończeniu prac nad orzecznictwem.

Dlaczego taka kolejność? Dzisiaj mamy dużo więcej niż dwie grupy opiekunów osób niepełnosprawnych, których sytuacja jest diametralnie różna. Dzisiaj samych grup opiekunów, którzy otrzymują wsparcie, mamy trzy. Są to osoby, które korzystają ze świadczenia pielęgnacyjnego, tak jak pani poseł wskazała, w wysokości 1583 zł. Mamy osoby korzystające ze specjalnego zasiłku opiekuńczego – od listopada podwyższonego – 620 zł. Mamy osoby na zasiłku dla opiekuna, też 620 zł. Mamy grupę osób, która korzysta z wcześniejszych emerytur. I to nie są wyłącznie osoby, których emerytury są niższe od wysokości tego najwyższego świadczenia dla opiekunów. Osoby korzystające z wcześniejszych emerytur to nie jest ta grupa, która się pojawia – około 30 tys. osób. Tych 30 tys. osób to osoby korzystające z emerytur EWK, których wysokość świadczenia jest niższa niż świadczenie pielęgnacyjne, czyli to najwyższe świadczenie. Natomiast ta grupa generalnie jest większa.

Mamy również, o czym państwo bardzo dobrze wiedzą, wyrok Trybunału Konstytucyjnego, który stwierdził, że dzisiejszy podział świadczeń i dzisiejszy podział opiekunów osób niepełnosprawnych jest niezgodny z Konstytucją. Również niezgodne z konstytucją jest różnicowanie wsparcia dla dorosłych osób niepełnosprawnych.

Przypomnę, że dzisiaj świadczenie pielęgnacyjne kierowane do osób, których niepełnosprawność powstała w dzieciństwie, jest wyższe. Natomiast dla opiekunów osób, których niepełnosprawność powstała w wieku już dorosłym, świadczenie jest niższe. Trybunał jednoznacznie wypowiedział się, że ten podział jest niezgodny z Konstytucją i dzisiaj wprowadzanie jakichkolwiek zmian w tym niekonstytucyjnym stanie prawnym w opinii ministerstwa wydaje się niezasadne. Jeżeli dzisiaj byśmy przyjęli, że opiekunowie korzystający z emerytur EWK mają dostać świadczenie do wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, to ten niekonstytucyjny podział tak naprawdę utrwalamy.

Dlatego w pierwszej kolejności reforma systemu orzecznictwa. Odpowiedź z grudnia zeszłego roku jest jak najbardziej aktualna. Prace zespołu się zakończyły, analizy zostały przekazane do ministerstwa, do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W ciągu tak naprawdę tych kilkunastu dni nie zapadły w tej chwili żadne nowe decyzje. Jak ten system orzecznictwa zostanie stworzony, to wówczas, przede wszystkim uwzględniając wyrok Trybunału Konstytucyjnego, możliwe jest budowanie systemu. Oczywiście z uwzględnieniem osób korzystających dzisiaj z emerytur EWK.

Ostatnie zdanie. Jeszcze chciałbym zwrócić uwagę na grupę emerytów niekorzystających z wcześniejszych emerytur EWK tylko korzystających z emerytur po wypracowaniu, po osiągnięciu wieku emerytalnego. Również te osoby często mają pod opieką niepełnosprawne dziecko, a ich emerytura może być niższa od świadczenia pielęgnacyjnego.

Pani poseł mówiła między innymi o zasadzie równości. Teraz też trzeba byłoby się zastanowić, czy uwzględnienie tylko emerytów, którzy korzystają z wcześniejszej emerytury, przy pominięciu innych emerytów i rencistów, jest zasadne. Na kolejnym posiedze-

niu Komisji jest petycja dotycząca takich samych osób, tylko korzystających ze świadczenia przedemerytalnego. Jest to kolejna grupa, która również znajduje się w bardzo podobnej sytuacji. Wydaje się, że całościowo ten system trzeba na nowo stworzyć. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Dziękuję. Ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Chciałbym się tylko włączyć.

Kiedy będzie ta kluczowa sprawa, panie dyrektorze? Czyli kiedy będzie orzecznictwo? Ponieważ wiele rzeczy w tej chwili ugrzęzło i perspektywa końca kadencji bliska, to czy w ogóle możemy otwarcie powiedzieć, czy w tej kadencji będzie to zrealizowane?

Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej MRPiPS Olgierd Podgórski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, oprócz powtórzenia odpowiedzi z połowy grudnia 2018 r., dzisiaj nie mam żadnych dodatkowych informacji, które mógłbym przekazać w kontekście prac nad systemem orzecznictwa. Tak jak powiedziałem, prace zespołu się zakończyły, analizy zostały przekazane do ministrów i do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

W tej sytuacji, niezależnie od tego, że niedawno mieliśmy odpowiedź, też bym popierał jednak ponowienie dezyderatu. Dlatego, że wtedy zobaczymy perspektywę, czy do końca tej kadencji projekty, które zależą od wprowadzenia nowego systemu orzecznictwa, mają w ogóle jakąkolwiek szansę.

Bardzo proszę, pani poseł Wróblewska.

Posel Kornelia Wróblewska (PO-KO):

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, również jestem tego samego zdania. Zwłaszcza że petycji dotyczących dokładnie tego tematu i osób niepełnosprawnych jest naprawdę bardzo dużo. Tak naprawdę, bez względu na treść tych petycji i zakres, one wszystkie zatrzymują się na kwestii orzecznictwa. Dlatego myślę, że wystosowanie dezyderatu z zapytaniem o to właśnie orzecznictwo – na jakim jest etapie, kiedy możemy się spodziewać zakończenia prac, kiedy będą efekty, kiedy będzie możliwość wdrażania tego i dostosowania ustaw do tego orzecznictwa – jest kluczowe.

Chciałabym tylko jeszcze zauważyć, panie dyrektorze, że jest pan niekonsekwentny. Z jednej strony mówi pan, że nie można bez zakończenia prac nad orzecznictwem podejmować absolutnie żadnych działań, ponieważ to by dalej różnicowało środowisko opiekunów osób niepełnosprawnych. Z drugiej strony, jak sam pan zauważył, w ubiegłym roku zwaloryzowaliście dwa świadczenia i podnieśliście je.

W związku z tym wydaje mi się, że jeżeli podejmujecie prace, które są bardzo potrzebne, środowisko na to czeka... Oczywiście jestem zwolenniczką waloryzacji i podnoszenia świadczeń, zwłaszcza dla tej grupy osób. Tylko nie rozumiem, dlaczego znowu jednym podnosicie, a drugim nie możecie podnieść. W moim poczuciu jest to po prostu wielka niekonsekwencja. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Pan dyrektor, proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej MRPiPS Olgierd Podgórski:

Tylko w kwestii odpowiedzi. Wszystkie świadczenia kierowane do opiekunów osób niepełnosprawnych zostały podniesione – świadczenie pielęgnacyjne od 1 stycznia br., natomiast specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna od listopada 2018 r.

Jeżeli chodzi o wzrost świadczenia pielęgnacyjnego, to jest to przepis ustawowy, który nakłada obowiązek wzrostu tego świadczenia wskaźnikiem wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Natomiast, jeżeli chodzi o świadczenia bardzo niskie, zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, które wynosiły 520 zł, w 2018 r. w listopadzie była ustawowa trzyletnia weryfikacja wysokości tych kwot. Wydaje się, że tutaj Rada Ministrów podjęła właściwą decyzję, że te bardzo niskie świadczenia podniosła chociażby o 100 zł. Niepodnoszenie tych świadczeń tak naprawdę powoduje, że te osoby, czekając na reformę orzecznictwa, czekałyby jeszcze z niższymi świadczeniami.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Dziękuję. Pani poseł Wróblewska podkreśliła, że pozytywnie ocenia te weryfikacje, te zmiany. Oczywiście, tak jak pan dyrektor mówi, odkładanie waloryzacji byłoby bardzo niekorzystne dla osób, które pobierają świadczenia.

Natomiast chodzi też o tę grupę, o której dzisiaj rozmawiamy i co do której też chyba nie mamy wątpliwości, że taka waloryzacja powinna nastąpić. W tej sytuacji jeszcze proponuję... Pan dyrektor jeszcze? Proszę.

Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej MRPiPS Olgierd Podgórski:

Jeszcze w kontekście tej grupy osób na wcześniejszych emeryturach, emeryturach tzw. EWK. Oczywiście tych osób będzie dotyczyła waloryzacja emerytur i rent, która nastąpi od 1 marca bieżącego roku. Czyli te osoby również od marca będą otrzymywać tę emeryturę w kwocie wyższej i ta różnica też oczywiście się zmniejszy.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Dziękuję. Zatem jest rekomendacja pani poseł Wróblewskiej, aby w tej sprawie wystąpić z dezyderatem, i w tym dezyderacie również wyeksponować kwestię, kiedy będzie nowy system orzecznictwa jako kluczowa kwestia dla wielu regulacji dotyczących osób niepełnosprawnych.

Proponuję, by w tym dezyderacie zapytać również o szacowaną liczbę osób, których dotyczyłby ten problem, czyli te świadczenia, o jakich dziś mówimy; szacowane koszty uchwalenia przepisu zawartego w projekcie z 16 marca 2015 r., a także informację, czy rząd w najbliższym czasie planuje inicjatywę ustawodawczą, która miałaby na celu rozwiązanie tego ważnego problemu społecznego. Jeśli tak, to jaka byłaby istota proponowanego rozwiązania? Czy byłoby to po prostu zrównanie, czy byłby to inny mechanizm? Oczywiście dezyderat do Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, tak?

Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Czy jest sprzeciw? Nie słyszę. Zatem uznaję, iż Komisja podjęła decyzję o wystąpieniu w tej sprawie z dezyderatem do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Dziękuję.

Przechodzimy do drugiego punktu – petycja w sprawie zmiany art. 19 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie dostosowania go do ustroju m.st. Warszawy oraz zmiany art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży w zakresie aktualizacji odesłania do ustawy o pomocy społecznej.

Bardzo proszę, pani poseł Kornelia Wróblewska.

Poseł Kornelia Wróblewska (PO-KO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, na wstępie zaznaczam, że wspomniana petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu oraz spełnia wymogi formalne określone w ustawie o petycjach.

Petycja w zasadzie odnosi się do dwóch ustaw i zawiera propozycje zmian dotyczących po pierwsze, nowelizacji przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji; po drugie, ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży. Wskazane ustawy nie uwzględniają wejścia w życie aktów prawnych uchwalonych po ich wejściu, tj. ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju m.st. Warszawy oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zdaniem wnoszącego petycję, skutkiem przyjęcia zmian będzie poprawa przejrzystości prawa i nie wystąpią żadne skutki społeczne ani finansowe wspomnianych zmian.

Jeśli chodzi o pierwszą ustawę – ustawę o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – warto zauważyć, że art. 19 tej ustawy zawiera wyliczenie organów egzekucyjnych w postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Między innymi mówi o tym, że właściwy organ gminy o statusie miasta, wymienionej w odrębnych przepisach, oraz gminy wchodzącej w skład powiatu warszawskiego...

Przepis powyższy, jak słusznie wskazano w petycji, nie uwzględnia zmian wprowadzonych ustawą z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju m.st. Warszawy. Ustawa ta stanowi, że stolica Rzeczypospolitej Polskiej, czyli miasto stołeczne Warszawa, jest gminą mającą

status miasta na prawach powiatu, a jednostkami pomocniczymi są dzielnice. Nie istnieją obecnie gminy warszawskie, wobec czego zasadnym wydaje się dokonanie korekty treści art. 19 ustawy.

Jeśli chodzi o ustawę drugą, mówimy szczególnie o art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o planowaniu rodziny. Określone są one na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej. Tutaj znowu mamy sytuację taką, że ustawa powołana w treści tego przepisu, tj. ustawa o pomocy społecznej z 1990 r., już po prostu nie istnieje. Utraciła ona moc prawną obowiązującą na podstawie art. 160 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Czyli, jak słusznie wskazano w petycji, art. 2 ust. 1 pkt 2 odnoszący się do ustawy, która już nie istnieje, po prostu wymaga korekty. Z uwagi na powyższe, sformułowany w petycji postulat dokonania korekty przepisu art. 2 ust. 1 pkt 2 należy uznać za uzasadniony.

Jest również zdanie Biura Analiz Sejmowych, które zaznacza, że proponowane w petycji nowelizacje ustawy dwóch ustaw: o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży wydają się zasadne. Ich przyjęcie przyczyni się do poprawy przejrzystości prawa zgodnie ze wskazaniem wnoszącego petycję.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, mieliśmy już podobne ustawy czyszczące prawo, to znaczy powodujące, że nie mamy wątpliwości, do którego artykułu się odnosimy. Jest to kwestia, wydaje mi się, czysto formalna, legislacyjna, poprawiająca przejrzystość prawa, które obowiązuje w Polsce. W związku z tym rekomenduję podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tym zakresie. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Dziękuję. Kto z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Bardzo proszę. Proszę się przedstawić, proszę bardzo.

Naczelnik Wydziału Egzekucji Administracyjnej w Departamencie Systemu Podatkowego Ministerstwa Finansów Małgorzata Faryna:

Ministerstwo Finansów, Faryna Małgorzata, Wydział Egzekucji Administracyjnej, Departament Systemu Podatkowego.

Ustosunkowując się do tej petycji, chciałam przedstawić następujące informacje. Mianowicie od czasu, kiedy w życie weszła ustawa warszawska, od 2002 r., do Ministerstwa Finansów nie trafiła żadna informacja ze strony prezydenta miasta Warszawy, że są jakieś skutki prawne w zakresie tego przepisu, który faktycznie wymagałby nowelizacji, w sensie dostosowawczym do tej ustawy. Nie ma żadnych orzeczeń sądów administracyjnych kwestionujących brak uprawnienia prezydenta miasta Warszawy jako organu egzekucyjnego. Nie było do tej pory z ich strony wystąpienia pisemnego. Mamy też bieżące kontakty robocze, w ramach których też nie został zgłoszony ten problem. W związku z tym chcę przedstawić obecną strategię działania Ministerstwa Finansów w zakresie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Mianowicie to jest ustawa z 1966 r. Ostatnia duża nowela była w 2001 r., w związku z czym wymaga dużej przebudowy. Obecnie prowadzimy dwa duże projekty nowelizujące tę ustawę. Mają one usprawnić egzekucję, po to żeby ona była bardziej skuteczna, bardziej przejrzysta, bardziej uproszczona zarówno dla zobowiązanych, jak i organów egzekucyjnych oraz wierzycieli. Jest to dla nas priorytetowe działanie.

Natomiast w międzyczasie resort finansów podjął decyzję. Od wakacji tego roku pracujemy nad koncepcją nowej ustawy, w ramach której trzeba będzie doregulować ustrój organów egzekucyjnych, dlatego że to jest dosyć duża zmiana. Tych organów mamy ponad 520, one muszą ze sobą współpracować. Współpraca jest bardzo utrudniona, dlatego są postulaty zmiany właściwości rzeczowej i miejscowej organów egzekucyjnych. W związku z tym przyjęto, że w ramach koncepcji będzie przedłożone, jak będą zorganizowane samorządowe organy egzekucyjne. Wtedy będzie tam prawidłowe odesłanie, np. do prezydenta miasta Warszawy. Jednak jesteśmy za zmianą systemową, ponieważ to jest taka zmiana jednostkowa, która nie przekłada się na żadne skutki prawne, bo do tej pory nie było zgłoszone, że ten przepis powoduje jakieś trudności w jego stosowaniu. W związku z tym pracujemy nad tą koncepcją.

Przy czym, żeby przedłożyć propozycję przepisów do konsultacji w zakresie budowy organów egzekucyjnych, potrzebne są nam analizy i konsultacje. Dlatego zaplanowane mamy działanie, że mniej więcej za dwa, trzy miesiące ta koncepcja zostanie przedstawiona i poddana szerokim regulacjom. Tak że to tyle.

Przejrzystość prawa – będzie przejrzysta. Ale to z uwagi na to, że żadnych konsekwencji nie ma w zakresie obowiązującego przepisu prawa, a prezentujemy stanowisko jako resort finansów, żeby zmiany były systemowe i gruntowne. Takie, które faktycznie mają pomóc egzekucji, bo przepisy są przestarzałe – ustawa ma ponad 50 lat. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Dziękuję. Ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Włączając się też w tę wymianę argumentów, chciałbym spytać, na ile w pani ocenie realne jest przedłożenie konkretnego projektu ustawy jeszcze w tej kadencji?

Naczelnik wydziału w departamencie MF Małgorzata Faryna:

Z tego co wiem, martwimy się o dwie duże, gruntowne nowelizacje, żeby przed wyborami zostały uchwalone. Natomiast, ponieważ koncepcja dotyczy nowej ustawy, nowych organów egzekucyjnych, przedłożenie projektu ustawy wydaje się nierealne.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Myszę, że w tej sytuacji można rekomendować jednak taką korektę uzupełniającą, jaka jest możliwa w ramach prac naszej Komisji. Wydaje się, że nie ma kolizji z żadnymi innymi regulacjami, a to porządkuje przepisy. Jest to też wtedy jasna odpowiedź na inicjatywę obywatelską zawartą w petycji, że dostrzegamy tę wadliwość dzisiejszych regulacji i w dość prosty sposób możemy to skorygować.

Tak że popierałbym tę rekomendację pani poseł Wróblewskiej, też opartą na rekomendacji Biura Analiz Sejmowych, aby Komisja wystąpiła z inicjatywą ustawodawczą.

Pani poseł, proszę bardzo.

Poseł Kornelia Wróblewska (PO-KO):

Panie przewodniczący, bardzo dziękuję za to stanowisko. Jestem tego samego zdania. Bardzo chciałam pani podziękować za poinformowanie nas o pracach tocących się w resorcie finansów. To bardzo ważne informacje. Niemniej jednak pamiętajmy, jaką ideę ma Komisja do Spraw Petycji – jest to miejsce, do którego obywatele faktycznie mogą się zgłaszać. Chciałam z tego miejsca serdecznie obywatelom podziękować, że wyłapują różne niedoprecyzowania, różne błędy legislacyjne, które gdzieś w trakcie naszych prac poselskich się pojawiają.

Uważam, tak jak pan przewodniczący zauważył, że nie będzie wchodziło to w żadną kolizję z pracami, które resort przygotowuje. W związku z tym podtrzymuję stanowisko i rekomenduję szanownej Komisji podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tym zakresie. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Dziękuję. Czy do takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem uznaję, iż Komisja podjęła decyzję o przygotowaniu inicjatywy ustawodawczej w zakresie przedstawionym przez panią poseł Kornelię Wróblewską.

Szanowni państwo, przechodzimy do kolejnego punktu porządku tego posiedzenia – petycja w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie umożliwienia orzekania kar innych niż kara bezwzględnej pozbawienia wolności w przypadku nieumyślnego spowodowania wypadku drogowego, którego następstwem jest śmierć innej osoby albo ciężki uszczerbek na jej zdrowiu.

Bardzo proszę o przedstawienie petycji pana posła Bogdana Latosińskiego.

Poseł Bogdan Latosiński (PiS):

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, rzeczywiście jest to szczególna petycja, która wpłynęła 19 grudnia 2018 r. Złożona została przez osobę fizyczną, mającą 22 lata. Młodego człowieka, który właśnie został skazany z tytułu wypadku komunikacyjnego, wskutek którego osoba poniosła śmierć.

Petycja zawiera wniosek o podjęcie inicjatywy legislacyjnej mającej na celu złagodzenie skutku odpowiedzialności karnej za nieumyślne spowodowanie śmierci przez sprawców wypadków komunikacyjnych ze skutkiem śmiertelnym – art. 177 § 2 Kodeksu karnego. Wnioskodawca petycji jednocześnie zwraca się na końcu z prośbą: „Gdyby jednak okazało się, że nie pod ten adres skierowałem moją prośbę, to bardzo proszę o przekazanie jej do kompetentnych władz”. Petycja spełnia oczywiście wymogi formalne i mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu.

Autor petycji, kierując do Sejmu wniosek o zmianę wyżej wymienionych przepisów powołuje się na własne doświadczenia, gdyż za spowodowanie wypadku ze skutkiem śmiertelnym został skazany na karę bezwzględnego pozbawienia wolności. Jednocześnie podkreśla, że od razu przyznał się do winy, był trzeźwy, a wypadek spowodował na skutek nagłego zdarzenia spowodowanego przez innego kierującego, który wjeżdżając na pas ruchu z parkingu, wymusił pierwszeństwo. A on jadąc zmęczony po pracy, spiesząc się, czyli zbyt szybko, chcąc uniknąć zderzenia, gwałtownie odbił kierownicą, wskutek tego zderzył się czołowo z innym pojazdem jadącym prawidłowo. W wyniku tego kierowca pojazdu jadącego z naprzeciwka poniósł śmierć na miejscu.

Nie podaje jednak prawnej kwalifikacji czynu i wysokości wymierzonej kary oraz nie wyjaśnia, dlaczego dwukrotnie odroczone wykonanie kary. Twierdzi jednak, że dolegliwość polegająca na konieczności przebywania w zakładzie karnym jest zbyt surowa i nieadekwatna właśnie z powodu nieumyślnego charakteru popełnienia przestępstwa.

Podkreśla również, że to zdarzenie ma i przez całe jego życie będzie miało wpływ na jego psychikę. Jak zaznacza, codziennie budzi się z myślami o tym wydarzeniu, wydarzeniu tragicznym w skutkach. Jak podkreśla, trudno wyobrazić sobie, co przeżywa jako człowiek nigdy niemający konfliktu z prawem, spokojny, uczciwy, wychowany w głębokiej wierze, w prostocie, nauczony posłuszeństwa i pokory.

Jak zaznacza Biuro Analiz Sejmowych, autor petycji nie podaje, na podstawie którego paragrafu został skazany. Jednak z treści zawartej w uzasadnieniu petycji z dużym prawdopodobieństwem można założyć, że chodzi o przewinienie z art. 177 § 2 Kodeksu karnego w brzmieniu: „Jeżeli następstwem wypadku jest śmierć innej osoby albo ciężki uszczerbek na jej zdrowiu, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Wynika z tego, że nieumyślne spowodowanie śmierci w wyniku wypadku komunikacyjnego jest ostrzej karane niż nieumyślne doprowadzenie do zgonu w przypadku innym niż wynikające ze zdarzenia drogowego, gdyż takie jest od 3 miesięcy do 5 lat.

Przyjęta w formie karania za nieumyślne spowodowanie śmierci na skutek wypadku komunikacyjnego faktycznie wyklucza znaczącą część zawartą w Kodeksie karnym form złagodzenia odpowiedzialności karnej, np. warunkowe umorzenie postępowania karnego zawarte w art. 66 § 2 Kodeksu karnego. Należy jednak podkreślić, że w obecnym stanie prawnym istnieją przepisy, na podstawie których sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, np. art. 69 § 1 Kodeksu karnego, mówiący o warunkowym zawieszeniu kary. Orzeczona kara w tym przypadku nie może być jednak wyższa niż 1 rok. Jednak ze względu na brak w treści petycji określenia wysokości kary, na którą został skazany autor petycji nie można jednoznacznie stwierdzić, czy wyżej wymieniony artykuł ma zastosowanie w stosunku do wnioskodawcy.

Z treści petycji wynika, że sąd również nie dopatrzył się przesłanek do nadzwyczajnego złagodzenia kary zawartego w art. 60 § 2 Kodeksu karnego, który szczególnie odnosi się do uzasadnionych przypadków, kiedy nawet najniższa zasądzona kara wydaje się zbyt surowa. Należy również zaznaczyć, że w Kodeksie karnym znajdują się przepisy na podstawie których można zastosować łagodniejszą formę wyroku. Jest nią instytucja z art. 37a Kodeksu karnego. Zgodnie z nią można orzec grzywnę lub karę ograniczenia wolności, o której mowa w art. 34 § 1a pkt 1 lub 4, w przypadku jeśli istnieje zagrożenie karą pozbawienia wolności do lat 8. Przepis ten nie ma charakteru obligatoryjnego, lecz uznaniowy, to znaczy, że sąd decyduje, czy należy go zastosować, kierując się różnymi przesłankami takimi jak stopień społecznej szkodliwości czynu.

Nie mamy wiedzy, dlaczego sąd nie skorzystał z takiej możliwości w przypadku wnioskodawcy petycji ani nie wiemy, czy miał on już do tego prawo – przepis wszedł w życie 1 lipca 2015 r. Natomiast pewne jest to, że spowodowanie wypadku ze skutkiem śmier-

telnym jest przesłanką znacznie obciążającą sprawcę i tym mogą się kierować sądy w wydawaniu wyroków w tego typu sprawach.

W opinii Biura Analiz Sejmowych art. 37a Kodeksu karnego w wystarczającym stopniu zapewnia sądom możliwość zastosowania łagodniejszych wymiarów kary w sytuacjach szczególnych, zamiast kary pozbawienia wolności do lat 8. Dotyczy to także sprawców wypadków komunikacyjnych ze skutkiem śmiertelnym. Wychodzi on więc naprzeciw postulatowi zawartemu w petycji i stanowi wentyl bezpieczeństwa w sytuacjach, gdy dolegliwość wyroku może przekraczać skalę przewinienia.

Biuro Analiz Sejmowych zwraca również uwagę, że skazanemu pozostaje możliwość zwrócenia się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z prośbą o podjęcie aktu ulaskawienia. My takich praw nie mamy, bo zgodnie z artykułem, może to zrobić sprawca albo najbliższa rodzina, osoba upoważniona.

Proszę państwa, opisany przez autora przypadek rzeczywiście jest podwójną tragedią. Z jednej strony jest obywatel niekarany, uczciwy według prawa, nagle spowoduje wypadek, w którym ktoś ginie – i tu jest druga tragedia, ginie osoba też niewinna. W Polsce według danych Europejskiej Rady Bezpieczeństwa Transportu dochodzi do największej liczby wypadków drogowych. Na miliard kilometrów przejechanych przez samochody – 14 osób ponosi śmierć na miejscu.

Przychyliłbym się do opinii Biura Analiz Sejmowych, że właśnie zastosowany w 2015 r. art. 37a daje tę możliwość, że w takich przypadkach sąd, mając dane, rzeczywiście może zastosować łagodniejszy wymiar kary. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Dziękuję. Kto z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę. Panie pośle, jaka rekomendacja? Czy pan poseł Świat, tak? Proszę bardzo.

Poseł Jacek Świat (PiS):

Mam taką refleksję, bo przed laty w moim kręgu towarzyskim zetknąłem się z podobnym przypadkiem. Przy tym tam sprawca nawet jechał z prawidłową prędkością i nikt nie wie, dlaczego doszło do wypadku. Sąd jednak skorzystał z furtki i orzekł karę w zawieszeniu, by zminimalizować tragedię drugiej rodziny – rodziny sprawcy. I oczywiście zakaz prowadzenia pojazdów, bodaj na 10 lat.

Jednak zaufałbym sądom, które w obecnym stanie prawnym mają furtkę w postaci art. 37a i które dysponując pełnym materiałem dowodowym, są w stanie ocenić, czy tę furtkę otwierać. Myślę, że takie ustawowe zmuszanie sądów do obligatoryjnego łagodzenia kar nie jest uzasadnione.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Dziękuję. Może dezyderat do ministra sprawiedliwości, żeby jednak tę sprawę gruntownie przeanalizować? Nasza wiedza o tym jest dość ograniczona. Mamy petycję, mamy opinię Biura Analiz Sejmowych. Na ile jest to powszechna metoda, powszechna procedura, która jest możliwa, a na ile jednak jest to jakoś incydentalne i wątpliwe – proszę rozważyć.

Poseł Bogdan Latosiński (PiS):

Myślę, że tak – to jest bardzo poważny temat, który występuje w Polsce dość często. Tak jak podkreślam, nawet tutaj mam kolejną notatkę przysланą przez Biuro Analiz Sejmowych. Rzeczywiście dochodzi do dramatycznych sytuacji, jak powiedziałem, z dwóch stron. Obywatel, który ginie w wyniku bójki, ma już z góry założony mniejszy wyrok niż w wypadku komunikacyjnym, ale ten art. 37 rzeczywiście daje taką furtkę. Jednak warto rzeczywiście wystąpić z dezyderatem, żeby więcej danych mieć na ten temat.

Mam prośbę do biura, do Komisji, do przedstawicieli, żeby powiadomić o prawie łaski. My nic więcej nie możemy zrobić, a jednak jest prośba, żeby wnioskodawcę powiadomić o ewentualności skorzystania z prawa łaski w tym przypadku.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Myślę, że minister sprawiedliwości dysponuje też danymi statystycznymi, jaka jest skala zjawiska; na ile są to, nie wiem, pojedyncze sytuacje. Dlatego też te wątpliwości, na ile one są podobne, a na ile odmiennie rozstrzygane; na ile to jest pewna ujednoliconą praktyka.

Poseł Bogdan Latosiński (PiS):

Jeszcze, czy korzysta z art. 37, bo on działa 3 lata tak naprawdę.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Tak. Zatem rekomendacja o dezyderat do ministerstwa sprawiedliwości.

Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem uznaję, iż Komisja taką podjęła decyzję. Skierujemy w tej sprawie dezyderat do ministra sprawiedliwości zawierający pytania, które przedstawił też pan poseł Latosiński.

Szanowni państwo, kolejna petycja. Pan poseł Marcin Duszek przedstawi nam petycję w zakresie zmiany art. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym poprzez poszerzenie katalogu osób mogących wnieść pozew bez konieczności korzystania z zastępstwa adwokata lub radcy prawnego.

Bardzo proszę panie pośle.

Poseł Marcin Duszek (PiS):

Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, petycja została wniesiona w interesie publicznym. Postuluje się w niej zmianę ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym. Zgodnie z propozycją przedstawioną w petycji w art. 4 ust. 4 tej ustawy należałoby skreślić wyrazy: „chyba że powód jest adwokatem lub radcą prawnym”, a po ust. 4 dodać ust. 5 w brzmieniu: „Przepisu ust. 4 nie stosuje się, gdy powodem, jego organem, jego przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, a także, gdy powodem, jego organem lub jego przedstawicielem ustawowym jest adwokat, radca prawny lub radca Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej”. Petycja dotyczy zmiany ustawy przez Sejm. Petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu. Petycja spełnia wymogi formalne.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o dochodzeniu roszczeń powództwo w postępowaniu grupowym wytacza reprezentant grupy. Zatem w znaczeniu procesowym to reprezentant grupy, a nie poszczególni jej członkowie, jest powodem i to jemu przysługuje legitymacja formalna. Jak stanowi art. 4 ust. 4 ustawy o dochodzeniu roszczeń: „W postępowaniu grupowym obowiązuje zastępstwo powoda przez adwokata lub radcę prawnego, chyba że powód jest adwokatem lub radcą prawnym”.

Powyższa charakterystyka wskazuje, że zastępstwo powoda przez adwokata lub radcę w postępowaniu grupowym jest co do zasady obligatoryjne. Ze względu na art. 24 ustawy o dochodzeniu roszczeń, który wyłącza stosowanie w postępowaniu grupowym przepisów o zwolnieniu od kosztów sądowych oraz pomocy prawnej z urzędu, dwa pierwsze wyjątki od przymusu adwokacko-radcowskiego ustanowione w art. 87 § 2 k.p.c. nie mają istotnego znaczenia w kontekście przedłożonej petycji.

Niemniej jednak warto w tym miejscu zauważyć, że postulat zgłoszony przez jej autora zmierza do rozszerzenia wyjątków podmiotowych od przymusu adwokacko-radcowskiego w postępowaniu grupowym na wzór tych, które mają zastosowanie przed Sądem Najwyższym.

Oceniając propozycję przedstawioną w petycji, trzeba mieć na względzie, że regulacje ograniczające zdolność postulacyjną stron, w tym także art. 87 k.p.c., oraz obowiązujące w art. 4 ust. 4 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym mają na celu gwarantować, iż osoby podejmujące czynności procesowe w danym postępowaniu posiadają do tego odpowiednią wiedzę prawniczą oraz umiejętności praktyczne.

Wydaje się jednak, że rozwiązania dotyczące postępowania grupowego – w przeciwieństwie do tych zamieszczonych w k.p.c. – odznaczają się brakiem spójności systemowej. Otóż, jak stanowi art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, z wymogu odbycia aplikacji adwokackiej i złożenia egzaminu adwokackiego zwolnieni są profesorowie oraz doktorzy habilitowani nauk prawnych, a także osoby, które zajmowały stanowisko sędziego, prokuratora lub wykonywały zawód radcy prawnego albo notariusza.

Zatem z powyższego wynika, że ustawodawca założył, iż wskazane wyżej osoby, z racji pełnionych funkcji lub dokonań naukowych, posiadają dostateczne kwalifikacje, aby wykonywać zawód adwokata lub radcy prawnego. Tym samym należy stwierdzić, że nie

ma przeszkód, aby – tak jak postuluje autor petycji – przymus adwokacko-radcowski w postępowaniu grupowym nie dotyczył takich przypadków. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Dziękuję. Kto z państwa chciałby zabrać głos? Nie słyszę.

Panie pośle, zatem rekomendacja.

Poseł Marcin Duszek (PiS):

Mając powyższe na uwadze, tak jak doradza nam ekspert do spraw legislacji, należy stwierdzić, iż żądanie przedstawione w petycji jest zasadne, a wprowadzenie postulowanych w niej rozwiązań przyczyni się do zwiększenia systemowej spójności prawa.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Czyli wystąpmy z inicjatywą ustawodawczą, tak?

Poseł Marcin Duszek (PiS):

Tak jest.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Rekomendacja wystąpienia przez Komisję z inicjatywą ustawodawczą. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem uznaję, iż Komisja podjęła taką decyzję.

Ostatni punkt tego posiedzenia to także petycja, którą referuje pan poseł Marcin Duszek. Dotyczy ona wydłużenia terminu do zgłaszania roszczeń właścicieli nieruchomości i innych uprawnionych, których sposób korzystania z nieruchomości został ograniczony ze względu na ochronę środowiska, w związku ze stwierdzeniem przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności z Konstytucją art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Poseł Marcin Duszek (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, przedmiotem petycji jest żądanie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Petycja mieści się w zakresie zadań i kompetencji Sejmu. Petycja spełnia wymogi formalne. Przedmiotem petycji jest żądanie nowelizacji art. 129 ust. 4 ustawy – Prawo ochrony środowiska.

W wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 marca 2018 r. art. 129 ust. 4 – Prawo ochrony środowiska został uznany za niezgodny z art. 64 ust. 1, w związku z art. 31 ust. 3 konstytucji. Trybunał, uznając niekonstytucyjność wskazanego przepisu, odroczył o 12 miesięcy termin utraty jego obowiązującej mocy. Podmiot wnoszący petycję postuluje znówelizowanie przepisu poprzez wydłużenie terminu zawitego z 2 do 5 lat, a także objęcie 5-letnim terminem na zgłaszanie roszczeń również te roszczenia, które już wygasły lub też wygasną przed 15 marca 2019 r.

Dotarło do nas stanowisko przyjęte przez Radę Ministrów. Projektowana ustawa przewiduje wydłużenie z 2 do 5 lat terminu przewidzianego na wystąpienie z roszczeniem o wykup nieruchomości lub jej części albo o odszkodowanie z tytułu ograniczenia korzystania z nieruchomości. Projekt przewiduje także zastosowanie projektowanej regulacji do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie nowej regulacji, o ile roszczenia się nie przedawniły.

Po pierwsze należy wskazać, co wynika z uzasadnienia projektu – że zasadniczym problemem jest uzyskanie przez uprawnionego informacji o możliwości dochodzenia roszczeń, czyli o wejściu w życie aktu wprowadzającego ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości. Należy jednak zauważyć, że wprowadzenie ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości w związku z ochroną środowiska poprzedzone jest szerokimi konsultacjami społecznymi. Nie można zatem utrzymywać, że zainteresowani nie są świadomi wprowadzenia ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości.

Natomiast, odnosząc się do podniesionej w uzasadnieniu do projektu komisyjnego kwestii niemożności zachowania dwuletniego terminu z uwagi na nieuregulowany stan prawny nieruchomości, brak osoby uprawnionej do wystąpienia z roszczeniami, należy zwrócić uwagę, iż sytuacje takie często mogą być spowodowane np. brakiem zainteresowania przeprowadzeniem postępowania spadkowego.

Po drugie, zdaniem wnioskodawców, wydłużenie terminu określonego w art. 129 ust. 4 ustawy spowoduje jedynie pozytywne skutki społeczne. Zauważyć jednak należy, iż przedstawiona w wyżej wymienionym projekcie zmiana jest niekorzystna dla podmiotów, na rzecz których wprowadzono ograniczenia. Dotychczas obowiązujący termin 2 lat na wystąpienie z roszczeniami wydaje się wystarczający.

Po trzecie w uzasadnieniu do projektu wskazano, że projektowana ustawa nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych. Zauważyć jednak należy, że wydłużenie wyżej wymienionego terminu będzie miało negatywne skutki społeczne.

Rada Ministrów nie popiera prowadzenia dalszych prac nad komisyjnym projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska. Po ewentualnej dyskusji również ja wypowiem się na temat moich dalszych działań w tym kierunku.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Dziękuję. Kto z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Orzecznictwa Administracyjnego Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska Maciej Mucha:

Dzień dobry. Dyrektor Departamentu Orzecznictwa Administracyjnego Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska Maciej Mucha.

Szanowni państwo, co do kwestii procedowania zmian w art. 129 ust. 4 ustawy – Prawo ochrony środowiska, to w zeszłym tygodniu odbyło się posiedzenie senackiej Komisji Ustawodawczej. Ustawa – rzeczywiście ta zmiana ustawy – po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z marca zeszłego roku jest już w trakcie. Jest to jedna kwestia.

Druga kwestia. Odnosząc się do sprawozdania pana posła sprawozdawcy, wskazać należy, że bazujemy na... Pan poseł relacjonował, mówiąc szczerze, projekt, który już przepadł, bo to był projekt z 2017 r. Był to więc projekt jeszcze przed wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, a my aktualnie rozmawiamy o zmianach do ustawy po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z marca zeszłego roku. Informuję pana przewodniczącego i członków Komisji, że zmiany, przede wszystkim prace legislacyjne, już w Senacie w tym zakresie trwają. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Dziękuję. Kto z państwa chciałby zabrać jeszcze głos w tej sprawie? Nie słyszę.

Sytuacja jest dosyć powikłana. Był projekt naszej Komisji. Ten projekt został odrzucony przez Komisję Rolnictwa oraz Komisję Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, a potem był wyrok Trybunału.

Może w tej sytuacji, panie pośle, po prostu dezyderat Komisji do prezesa Rady Ministrów? Żeby wyjaśnić, jaki jest stan prac, jaka jest perspektywa wprowadzenia tych regulacji? Chyba można powiedzieć, że gdyby nasz wcześniejszy projekt był uwzględniony, to nie byłoby potem Trybunału i wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Teraz jest jakby kolejne podejście do rozwiązania tego problemu.

Bardzo proszę.

Poseł Marcin Duszek (PiS):

Jak najbardziej, panie przewodniczy, jeżeli jest taka możliwość, to postulowałbym, żebyśmy się zwrócili ze stosownym dezyderatem do prezesa Rady Ministrów.

Przewodniczący poseł Sławomir Jan Piechota (PO-KO):

Zatem jest rekomendacja wystąpienia w tej sprawie z dezyderatem do prezesa Rady Ministrów. Czy wobec takiej rekomendacji są uwagi? Nie słyszę. Zatem uznaję, iż Komisja przyjęła taką decyzję.

Szanowni państwo, na tym wyczerpaliśmy porządek tego posiedzenia. O godzinie 13:30 kolejne posiedzenie. Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie Komisji.